

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van
college van burgemeester en wethouders

Vergadering van
4 juli 2023

Kenmerk
Z/23/061036 / D/23/112069

Portefeuillehouder
Jelmer Vierstra

Portefeuille
Financiën

Opsteller
Driel, Martijn

Onderwerp
Meicirculaire 2023 - Woerden

Kennisnemen van

1. De ontwikkeling van de algemene uitkering gemeentefonds naar aanleiding van de meicirculaire 2023.

Inleiding

De meicirculaire 2023 met betrekking tot de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds is ontvangen. De uitkomsten over de jaren 2023-2027 worden in deze raadsinformatiebrief aan uw raad gepresenteerd. Het samenvattend beeld is als volgt:

Resumé	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo VJR 2023 / Kadernota 2024	-867	-6.723	-6.054	-6.487	-6.259
Mutaties meicirculaire 2023	647	3.694	2.971	1.454	3.106
Nog te verwerken indexeringen (indicatief)	0	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Saldo	-220	-4.829	-4.883	-6.833	-4.953

(+/- is positief, -/- = negatief/nadeel)

Er zijn nog diverse onderwerpen die nader geanalyseerd moeten worden richting de begroting. De genoemde bedragen zijn dus indicatief en kunnen dus nog wijzigingen optreden waardoor het uiteindelijke begrotingssaldo nog zowel positief als negatief kan afwijken.

Kernboodschap

Gemeenten ontvangen een bijdrage van de Rijksoverheid vanuit het **gemeentefonds (GF)**. Hiermee betalen zij een deel van hun uitgaven. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. De totale uitkering uit het GF wordt verschillende keren per jaar geactualiseerd in circulaire.

De belangrijkste onderwerpen in de meicirculaire 2023 zijn:

a. Accres

- b. Jeugdzorg
- c. Taakmutaties IU en DU

a. Accres

Het zogeheten accres is de beweging waardoor extra uitgaven en bezuinigen vanuit het rijk direct invloed hebben op de omvang van de Algemene Uitkering. Het accres is dus eigenlijk de autonome ontwikkeling van de Algemene Uitkering. Onderdeel van dit accres zijn ook de loon- en prijsbijstellingen (indexaties).

In de Voorjaarsrapportage 2023 is al rekening gehouden met prijsbijstellingen 2022 en 2023. Hier is een bedrag van € 800.000 voor geraamd.

b. Jeugdzorg

In 2024 en 2025 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor Jeugdzorg (Hervormingsagenda). Respectievelijk € 2.784.000 en € 1.683.000. Hiervoor waren al bedragen opgenomen in onze begroting 2023-2026 door middel van stelposten (2024: € 3,6 miljoen, 2025: € 3,3 miljoen).

Vanaf 2026 zullen hiervoor ook nog middelen beschikbaar worden gesteld door het Rijk, maar de exacte bedragen komen pas na advies van een deskundigencommissie. In 2026 en 2027 zijn voor Jeugdzorg stelposten opgenomen (o.b.v. 100% van het verwachte bedrag).

De rijksbijdrage ligt dus voor 2025 ongeveer € 1,1 miljoen lager dan in 2024. Volgens de afspraken tussen VNG en het rijk moet het rijk nog investeringen doen waardoor gemeenten hiervoor een besparing kunnen realiseren. Deze taakstelling wordt in de begroting 2024 verwerkt, de hoogte hiervan is nu nog niet bekend.

c. Taakmutaties IU en DU (Integratie en Decentralisatie-uitkeringen)

Integratie Uitkeringen en Decentralisatie Uitkeringen zijn uitkeringen voor specifieke taken zoals Peuterspeelzalen, armoedebestrijding, leerlingenvervoer Oekraïne, etc. De bedragen zijn echter formeel niet 'gelabeld' en zijn dus wel vrij besteedbaar.

Financiën

De meicirculaire 2023 laat de volgende financiële consequenties zien.

Verloop Algemene uitkering (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Programmabegroting 2023	93.830	96.158	97.423	89.383	89.493
<i>Voorjaarsnota 2023:</i>					
September- en decembercirculaire 2022	1.723	634	-300	1.644	
Prijsbijstelling 2023	425	425	425	425	
Compensatie inflatie 2022	375	375	375	375	
Rijksbijdrage combinatiefuncties vervalt (hiervoor in de plaats komt een Specifieke Uitkering ('Brede SPUK'))	-237	-237	-237	-237	-237
Vrijval stelpost onderuitputting rijksbesteding		1.100	1.400	1.400	1.400
Totaal Algemene uitkering - stand VJR 2023 (A)	96.116	98.455	99.086	92.990	90.656
Uitkomsten meicirculaire 2023	96.763	102.149	102.058	93.725	93.175
Stelpost Jeugd				719	588
Uitkomst meicirculaire 2023 + stelpost Jeugd (B)	96.763	102.149	102.058	94.444	93.763
mutatie Algemene Uitkering (B - A)	647	3.694	2.972	1.454	3.107

(+/- is positief, -/- = negatief/nadeel)

Uit bovenstaande tabel blijkt de mutatie op de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2023 in alle kalenderjaren een voordeel op te leveren.

In onderstaande tabel wordt op hoofdlijnen een verklaring van de mutatie van de Algemene Uitkering weergegeven.

Mutaties Algemene Uitkering (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
a. Accres en nominale ontwikkelingen	20	2.467	1.757	249	1.938
b. Participatie (mutaties Sociaal Domein)	419	401	389	379	368
c. Overige taakmutaties Integratie- en Decentralisatieuitkeringen	208	23	23	23	-2
d. BCF	0	803	803	803	803
Totaal	647	3.694	2.972	1.454	3.107

Ad a: Het voordeel in het accres bestaat uit een combinatie van volumestijging (hogere uitgaven door het rijk) en een prijscompensatie (indexatie). Het accres op het volumedeel geldt overigens tot en met 2025, vanaf 2026 vervalt dit accres.

Bij de Miljoenennota 2023 heeft het kabinet aanvullend een eenmalig bedrag van € 1,0 miljard voor gemeenten beschikbaar gesteld als gevolg van de veranderde financieringssystematiek. Dit bedrag komt vanaf 2027 structureel beschikbaar en bedraagt voor de gemeente Woerden ongeveer € 2,3 miljoen.

Ad b: In de meicirculaire 2023 is de bijdrage Participatie verhoogd naar € 5.696.000. Dit is een verhoging van de uitkering van € 419.000 in 2023. De lasten die hier tegenover staan, zijn opgenomen in de begroting.

Ad c: Dit betreft een aantal taakmutaties waarvoor de gemeenten extra geld krijgen. Een deel van deze extra taken zijn al verwerkt in de begroting 2023 danwel de voorjaarsrapportage. Mogelijk dat voor enkele van deze posten nog uitgaven geraamd moeten worden. Dit wordt voor de begroting 2024 nader uitgewerkt.

Ad d: Als er door alle gemeenten gezamenlijk minder dan het plafondbedrag voor het BCF (BTW-compensatiefonds) wordt gedeclareerd, wordt het overschot toegevoegd aan de Algemene Uitkering. Op basis van landelijke inschattingen mag dit bedrag als voordeel meegenomen worden. De uiteindelijke realisatie hiervan kan uiteraard afwijken.

Verwachte ontwikkelingen septembercirculaire 2023

WSW Ionen (Wet Sociale Werkvoorziening)

Compensatie bijzondere verhoging minimumloon

Per 1 januari 2023 is het wettelijk minimumloon met 10,15% verhoogd. Daarvan is een deel reguliere verhoging en een aandeel van 8,05% betreft de bijzondere verhoging vanwege de stijgende inflatie in de achterliggende periode. In de Voorjaarsnota heeft het Rijk onlangs besloten gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wsw. Over 2023 is voor de Wsw-medewerkers een bedrag van € 26,6 miljoen beschikbaar als compensatie voor deze eenmalige stijging. De bedragen lopen de komende jaren af naar rato van de afbouw van de Wsw populatie.

In deze meicirculaire is deze bijdrage nog niet verwerkt. In de septembercirculaire 2023 zal het Rijk deze toevoeging aan de Algemene Uitkering verwerken. Voor Woerden zal dit gaan om ongeveer € 75.000.

Participatie

De uitvoeringskosten, de 'klassieke' re-integratiemiddelen (ontwikkelen, bemiddelen en plaatsen van mensen vanuit de bijstand op de arbeidsmarkt), nieuwe begeleiding (excl. beschut werk) en de bijzondere bijstand worden gefinancierd via het cluster Participatie in het gemeentefonds. In de meicirculaire 2023 is voor dit cluster de mutatie van de loon- en prijsbijstelling verwerkt. Bij de septembercirculaire wordt nog een bijstelling verwacht i.v.m. extra taakstelling voor stathouders. De omvang hiervan is niet bekend.

Begrotingssaldo 2023 - 2027

Als gevolg van de meicirculaire zal het begrotingssaldo als volgt wijzigen:

Begrotingssaldi 2023 - 2027 (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo na Voorjaarsrapportage 2023	-867	-383	-399	-1.445	-1.445
Kademota aanvragen noodzakelijk	-	-8.983	-8.713	-8.314	-8.144
Dekkingsbronnen (hard)	-	6.455	6.361	6.002	5.969
Kademota aanvragen nieuw beleid	-	-3.812	-3.303	-2.730	-2.639
Begrotingssaldo na aanvragen Kadernota 2024 (nieuw t	-867	-6.723	-6.054	-6.487	-6.259
Meicirculaire 2023:					
Algemene uitkering (accres)	20	2.467	1.757	249	1.938
Participatie (mutaties SD)	419	401	389	379	368
Overige taakmutaties IU DU	208	23	23	23	-2
BCF	0	803	803	803	803
Begrotingssaldo Kadernota 2024 na meldcirculaire 2023	-220	-3.029	-3.082	-5.033	-3.152

(+/- is positief, -/- = negatief/nadeel)

Indexaties nog te verwerken in de begroting

De verhoging van het accres in de Algemene Uitkering is (mede) het gevolg van Loon- en prijsindexatie. In de Begroting 2024 worden de indexaties in de overige begrotingsposten verwerkt, zowel aan de inkomsten- als de uitgavenkant. Een globale indicatie van dit effect is als volgt:

Nog te verwerken indexeringen (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
a1: Loonstijging (5,2% o.b.v. verwachting CPB)		-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
a2: Prijsstijging kosten (3,9% o.b.v. verwachting CPB)		-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
a3: OZB / Heffingen (8% o.b.v. CPI februari 2022)		2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal	0	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800

(+/+ is positief, -/- = negatief/nadeel)

Samenvattend beeld:

Resumé	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo VJR 2023 / Kadernota 2024	-867	-6.723	-6.054	-6.487	-6.259
Mutaties meicirculaire 2023	647	3.694	2.971	1.454	3.106
Nog te verwerken indexeringen (indicatief)	0	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Saldo	-220	-4.829	-4.883	-6.833	-4.953

(+/+ is positief, -/- = negatief/nadeel)

Er zijn nog diverse onderwerpen die nader geanalyseerd moeten worden richting de begroting. De genoemde bedragen zijn dus indicatief en kunnen dus nog wijzigingen optreden waardoor het uiteindelijke begrotingssaldo nog zowel positief als negatief kan afwijken.

Vervolg

De financiële mutaties op de algemene uitkering als gevolg van de meicirculaire 2023 over het jaar 2023 worden verwerkt in de Najaarsrapportage 2023. De financiële mutaties over de jaren 2024-2027 worden verwerkt in de Begroting 2024-2027.

Bijlagen

N.v.t.